

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Ljubljana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCOVENE

Il Bollettino No 770 Continua la battaglia ad El Alamein 25 velivoli inglesi distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Scontri di carattere locale nella zona di El Alamein, nel corso dei quali alcuni carri armati nemici venivano distrutti.

L'attività della Raf è stata efficacemente contrastata dall'aviazione dell'Asse che ha agito su concentramenti avversari di mezzi blindati e di truppe.

9 aeroplani britannici precipitarono al suolo: sette in duelli con cacciatori tedeschi, due ad opera della difesa contraerea.

Durante attacchi contro Tobruk e Bengasi che non hanno causato danni d'importanza, la Raf perdeva due altri apparecchi; da Bengasi sono segnalati due morti ed alcuni feriti nella popolazione.

L'aerodromo di Micabba è stato nuovamente bombardato da nostri reparti aerei e le sue attrezzature ripetutamente colpite.

In numerosi combattimenti, 14 velivoli inglesi, erano abbattuti dalla caccia italo-germanica di scorta e 2 altri da un nostro bombardiere che brillantemente si disimpegnava dall'attacco di numerosi «Spittfire».

Dalle operazioni aeree della giornata tre nostri apparecchi non hanno fatto ritorno.

Nemške armade zavzele Voronež

Reka Don prekoračena — Na vseh odsekih sovjetski protinapadi odbiti - 96 ruskih letal včeraj sestreljenih

Hitlerjev glavni stan, 7. julija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje posebno vojno poročilo:
Voronež, važno industrijsko mesto vzhodno od Dona, je bilo zavzeto.

Hitlerjev glavni stan, 7. julija. Posnetek iz današnjega nemškega vojnega poročila:

Pri napadalnih podvzetih na vzhodnem bojišču je bil prekoračen Don in zavzeto je bilo pomembno industrijsko mesto Voronež. Število ujetnikov in plena stalno narašča. Sovražni protinapadi so bili odbiti. Pri tem je samo ena nemška oklepna divizija uničila 41 sovjetskih tankov. Letalstvo je zadalo hude udarce sovjetski prekrbi.

V krimskih vodah je bila potopljena ena ladja za lov na podmornice.

Na bojišču severno od Orla je sovražnik ponovil brezuspešne napade z uporabo številnih tankov. Pri teh napadih je bilo uničenih 22 sovražnih tankov. Trdi boji še trajajo.

V prostoru pri Rževu je bil sovražnik v sriditih bojih na širokem bojišču zlomljen.

V Finskem zalivu je bila potopljena ena sovjetska podmornica.

Včeraj je bilo na vzhodnem bojišču sestreljenih 96 letal. Pogrebana so tri lahka letala.

V Egiptu so se izjavili pri El Alameinu številni z letali in tanki podprti angleški protisunki. Dne 5. in 6. julija je bilo

uničenih 27 angleških tankov. Bojna in strmo-glavna letala so bombardirala sovražne čete in zbirališča vozil. Devet angleških letal je bilo sestreljenih.

V severnem Sredozemlju je neka nemška podmornica potopila 1500 tonski sovražni parnik.

Na Malti so bila pri dnevnih in nočnih napadih v polno zadeta letališča in drugi vojaški cilji. V letalskih bojih je bilo sestreljenih 16 angleških letal.

Na vzhodni angleški obali so močne letalske skupine zadnje noči pri dobri vidljivosti bombardirale angleške luke. Opazili so velike požare.

Berlin, 7. julija. AS. Nemško vrhovno poveljstvo danes zjutraj poroča, da se napredovanje nemških čet na vzhodnem bojišču nadaljuje po predvidenih načrtih in da je bilo več utrjenih krajev zavzetih. Neka nemška napadalna skupina je zlomila nasprotni odpor in je dosegla določene nove postojanke ter uničila 14 tankov. V bojih s sovražnimi silami, ki so prešle v protinapad na nemške oddelke, je bil sovražnik vržen nazaj celo preko svojih izhodnih postojank in nemški oddelki so utrdili mostiče na neki reki. Nemško letalstvo zelo uspešno posega v boje. Uničilo je nad 350 avtomobilov in lokomotiv. 20 vlakov, natovorenih z vojaštvom in orožjem, je moralo prekiniti vožnjo zaradi težke škode, ki so jo naredile nemške bombe

na železniških tirih in kolodvorih v sovjetskem zaledju. Nemška lovška letala so v značilnih bojih sestrelila 66 ruskih letal, tri druga pa so bila razbita na tleh pri napadu na neko letališče.

Stockholm, 7. jul. AS. Poročila, ki prihajajo v London iz Moskve in ki jih razširja sovjetski radio, priznavajo, da napadajoče nemške in zavezniške sile pridobivajo ozemlja in da so na raznih krajih, kakor pri Kursku in Belgorodu, predre rusko bojno črto. List »Rdeča zvezda« priznava, da je položaj na raznih odsekih zelo zapleten. Nemško letalstvo načrtno uničuje naprave, ki so jih Sovjeti zgradili tik za prvo bojno črto. V Moskvi se bojijo, da bodo nemške sile na pobodu lahko prezele važne železniške zveze v zaledju bojišča. Tudi »Pravda« piše, da se stvari obračajo ugodno za napadalce in da je nemško letalstvo zelo delavno. Vsi angleški dopisniki v Moskvi opisujejo položaj na vsem vzhodnem bojišču, kakor se razodeva v tej bitki, ter ga primerjajo z ognjenikom, ki utegne vsak hip strahotno izbruhniti.

Luksemburški prostovoljci

Luxemburg, 7. jul. AS. Nemški civilni komisar v Luxemburgu gauleiter Simon je včeraj pregledal 1500 Luksemburžanov, ki so prosili, da bi se smeli boriti skupno z nemškimi tovariši v Rusiji in Afriki.

Borba pri El Alameinu se nadaljuje

V številnih letalskih spopadih je bilo sestreljenih 25 angleških letal

Vojno poročilo št. 770

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Krajevni spopadi na področju El Alameina, v katerih je bilo uničenih nekaj sovražnih tankov. Delovanju angleškega letalstva se je izdalo postavilo po robu osno letalstvo, ki je nastopalo nad zbirališči nasprotnih oklepnih sredstev in čet. Devet angleških letal je tresčilo na tla: 6 v dvobojih z nemškimi lovci, dva pa je sestrelila protiletalska obramba.

Pri napadih na Tobruk in Bengazi, ki niso naredili pomembne škode je RAF zgubila dva nadaljna stroja. V Bengaziju sta bila med prebivalstvom dva mrtva in nekaj ranjenih.

Naši letalski oddelki so znova bombardirali letališče v Micabbi in so večkrat zadeli tamkajšnje naprave.

V številnih spopadih so italijanski in nemški lovci sestrelili 14 angleških letal, dva druga pa je sestrelil neki naš bombnik, ki se je odlično otresel napadov številnih »Spittfirejev«.

Iz dnevnih poletov se niso vrnila tri naša letala.

Bern, 7. julija. AS. Dopisniki švicarskih listov poročajo iz Londona, da so londonski krogi, zlasti pa londonsko časopisje zelo nejevoljni nad nezadostnostjo angleškega letalstva in z živim razočaranjem ugotavljajo, da so bila poročila o nadmoči angleških letal v začetku bojev v Afriki le nekoristna in nevarna propaganda.

Tanger, 7. jul. AS. Blizu Gibraltarja se je slišalo močno streljanje nekaterih angleških rušilcev, ki so spremljali velik parnik proti Atlantskemu morju. Ker je bila gosta megla, niso mogli s tangerske strani zasledovati poteka boja, toda slišati je bilo, da so angleške ladje streljale na letala v veliki višini.

Berlin, 7. jul. AS. »Dienst aus Deutschland« objavlja nekatere podrobnosti o novem razdobju boja pri El Alameinu. Po informacijah iz nemških virov se boj pri Alameinu razvija še vedno ugodno. Odpor britanskih sil se je na bojišču nekoliko okrepil. Po mnenju nemških vojaških virov so se boji zaradi tega bolj krajeno ustalili. General Auchinleck je vrzel, česar ni moglo prezreti, na fronto vse dosegelje rezerve, ki naj bi ojačile britanski odpor pri El Alameinu. V bojih so sile Osi naletele na spahije, senegalske črnce, čete generala de Gaullea, na Novozelandce in na čete iz Južne Afrike. Baje so med britansko brambo tudi angleške zasledbene čete s področja ustja reke Nila in iz pokrajini Srednjega vzhoda. V obrambo je bila nadalje pritegnjena tudi neka indijska divizija.

»Dienst aus Deutschland« razjasnjuje v nadaljnjem protislovju med nemškimi poročili o prodoru pri El Alameinu ter med opisi bitke, ki izvirajo iz britanskih virov, in pravi, da je treba v bojih na prostoru pri El Alameinu, kakor to izhaja iz uradnih nemških obvestil, razlikovati dva ločena utrdbeni sistema. Najprej je tu utrjena postojanka El Alamein sama. Na to utrjeno postojanko se nanaša poročilo o prodoru Osih sil. Od te utrjene postojanke je treba razlikovati drug utrdbeni sestav, ki so ga Angleži zgradili v neposredni okolici postojanke El Alameina, in proti temu drugemu utrdbenemu sestavu so usmerjeni sedaj napadi sil Osi. Ta drugi utrdbeni sestav, ki ga branijo angleške sile, je tudi oporišče, s katerega izhajajo britanski protinapadi, ki pa so bili doslej vsi odbiti.

Švedski list o generalu Basticu

Stockholm, 7. jul. AS. Vodilni švedski list »Svenska Dagbladet« imenuje v posebnem ilustriranem članku generala Bastica »molččega generala«. List poudarja, da je general Bastico, ki je bil rojen blizu Mussolinijevga rojstnega kraja, sodeloval v vseh italijanskih vojnah ter je pisec številnih vojaških znanstvenih del; napisal je tudi nekaj knjig o letalski vojni, kakor tudi nekaj zelo cenjenih literarnih del. General Bastico kot vo-

Minister Riccardi odpotoval v Nemčijo

Rim, 7. jul. AS. Na vabilo nemške vlade je minister za izmenjavo in devize Riccardi danes zjutraj odpotoval v Nemčijo, kjer bo nekaj dni bival in imel važne posvete z nemškim gospodarskim ministrom Funkom ter z glavnimi predstavniki nemškega gospodarskega sveta o gospodarskem sodelovanju med državama Osi. Ministra Riccardija spremljajo visoki uradniki iz njegovega ministrstva ter nekaj uradnikov iz podtajništva za vojno proizvodnjo.

Stavka v Egiptu

Carigrad, 7. jul. AS. Po poročilih iz Kaira je v egiptovski industriji izbruhnila velika stavka. Zaradi resnega položaja je minister za delo moral izdati delavcem ultimatum, naj v dveh dneh prenehajo s stavko, če ne, bo vlada izdala stroge ukrepe.

Kitajske letalske in pomorske izgube v petih letih

Tokio, 7. jul. AS. V petih letih japonsko-kitajske vojne je japonsko letalstvo sestrelilo v bojih ali uničilo na zemlji 5050 kitajskih letal ter izvedlo nešteto poletov v notranjost Kitajske. V istem času je letalstvo v sestavu mornarice uničilo 2154 kitajskih letal. Japonska mornarica je prepeljala na azijsko celino nad milijon vojakov. Že po prvih spopadih je kitajska mornarica, ki je imela 7 križark, bila uničena. Japonska rečna mornarica je tudi prepodila kitajsko iz številnih kitajskih rek.

Sanghai, 7. julija. AS. Japonske čete, ki se bore proti 58. kitajski armadi, napredujejo proti jugu in so zavzele važno sovražno mesto Canghai ob reki Kan v provinci Kiangsi.

Spor med Angleži in degaullisti v Siriji

Zeneva, 7. julija. AS. Izvedelo se je, da je zaradi spora med angleškimi oblastmi in degaullisti v Siriji bilo izročeno vrhovno poveljstvo vseh vojaških sil v tej pokrajini angleškemu generalu Hutchessu, ki bo tako poveljeval zavezniškemu glavnemu stanu namesto degaullističnega generala Catrouxa.

Mraz uničil polovico brazilske kave

Buenos Aires, 7. julija. AS. Iz Rio de Janeira poročajo, da je prišel mrzli val nad južno Brazilijo in je naredil velikansko škodo v kavinskih nasadih. Izgubo cenijo na polovico celotnega pridelka.

Kako si Cripps zamišlja bodočo Evropo

Rim, 7. jul. AS. Angl. minister Cripps je lani imel razgovor z zastopnikom švedskega tednika »Wecke Journal«. V razgovoru je z velikimi potezami orisal bodočo Evropo, kakor si jo zamišljajo angleški voditelji ter njihovi pajdaši iz Washingtona.

Po Crippsovem mišljenju naj bi Evropa prenehala obstajati kot duhovna in stvarna sila v sodobnem svetu. Ta slika potrjuje brezobzirni angleški namen uničiti evropsko celino. Anglija vidi v tem uničenju nekako zgodovinsko opravičilo za lastno propadanje.

Da ne bi s svojim filobolševizmom preveč dregal v švedska čustva, si je Cripps prizadeval dokazovati, da Stalinova Rusija ni Rusija Trockea

Poročilo o ujetnikih in mrtvih v Sebastopolu

Končno število ujetih sovjetskih vojakov znaša 97.000

Berlin, 7. julija. AS. »Börsen Zeitung« pobija trditve sovjetske in angleške propagande, ki bi rada zmanjšala velikanski pomen zmage pri Sebastopolu. Moskva pravi, da število pogrebanih v bitki za Sebastopol ne znaša več kakor 860; v resnici znaša število sovjetskih ujetnikov 50.000, a se je pomnožilo na 87.000. Število sovjetskih mrtvih znaša vsaj toliko, če ne več, kar je jasno iz ozirom na divje boje. Moskva pa govori o 11.000 mrtvih in 21.000 ranjenih. Je in bo pa ostala skrivnost sovjetske propagande, kako je moči do-

biti te številke, ko pa so bile v Sebastopolu zajete ali uničene štiri celotne armade, od katerih se je le neznaten del moštv lahko rešil. Londonski radio pa je celo odkril, da je bil Sebastopol srečno izprazen. Cela armada sovjetskih ujetnikov je za London srečna izpraznitev. Davi je bilo uradno objavljeno, da znaša število ujetnikov 97.000. Tudi plen je velik. Samo topov je 622. Zavzetih je bilo skupno 3597 utrdbic in odstranjenih 137.000 min.

Čiščenje komunističnih partizanov v Sandžaku

Sarajevo, 7. julija. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: »10. decembra smo se, dragi alpinec, res borili na življenje in smrt in samo tebi, alpinec, se moramo zahvaliti vsi, general in vojaki, da smo še danes celi in živi.« To so besede, ki jih je naslovil na svoje čete poveljnik 5. alpinske divizije »Pusteria«. Kaj je bil napad na Plevlje 10. decembra 1941, mora ostati zapisano v spominu, čeprav ne spada v vrsto gigantskih bitk te vojne. Bitka za Plevlje je epizoda, ki bi se v primeru neuspeha lahko končala z vrsto porazov, v katerih bi bil izgubljen cel bataljon. Plevlje leži v srcu Balkana in je moralna prestolnica Sandžaka. Od treh strani ga obdaja gorovje, na četrti strani pa meji na majhno reko Cetina. Najbližji hrib je skoraj čisto izločen: je trdnjava in se tako imenuje, ker so tam ostanki stare turške utrdbe. 10. decembra je bil v Plevljah en alpski bataljon, en oddelek možnarjev, dve alpski topniški bateriji, pionirski in nekaj drugih oddelkov. Uporu, ki je izbruhnil julija, je sledil mir. Mislijo bi se lahko, da je bil upor kakor velik ogenj, ki je hitro vzplamtel in hitro ugasnil in da se bo v kratkem vrnil mir v pokrajino. Komunistična centrala bivše Jugoslavije, ki je vodila upor in ki je dobivala pomoč iz Anglije in Rusije, je zapovedala upornikom, naj se vrnejo na domove, skrijejo puške in čakajo na boljše čase. Odmor so izrabili za organiziranje večjega gibanja, ki naj bi se začelo z velikim udarcem, ki naj bi izzval vstajo celotnega prebivalstva. Za cilj te vstaje je bilo določeno Plevlje. Po zavzetju Plevlja naj bi se masa partizanov, vzpodbujena z uspehom, zelo povečala po številu, opremljena z novim orožjem in strelivom, dvignila kot plaz na druga središča.

V Plevljah je bilo srce divizije »Pusteria«, ki so se je najbolj bali zaradi tega, ker je potlačila upor v juliju. Za napad so organizirali 12 bataljonov komunističnih prostovoljcev iz vseh strani Črne gore, Bosne, Srbije in Sandžaka. Pohod in bližanje teh bataljonov v majhnih grupah je bilo v veliki tajnosti. Ponoči 30. novembra je osem bataljonov obdalo Plevlje, štirje drugi pa so blokirali ceste, ki vodijo v mesto. Na čelu so bile

napadalne skupine, ki so jih vodili vstasi iz Plevlja, ki so najbolj poznali teren. V mestu je mnogo meščanov pričakovalo znak za pristop k upornikom. Partizansko poveljstvo je bilo prepričano, da bodo Plevlje padle v nekaj urah. Vstasi so bili prepričani in so se že hvalili, kako pomembna bo ta zmaga. V dnevniku, najdenem pri nekem padlem uporniku, je bil stavek: »1. december: Konec starega sveta.« Noč je bila mrzla, jasna, pa brez lune. Prvi alarm je bil dan ob dveh zjutraj. Nekaj strelav iz mauser, ročnih bomb, nekaj regljanja strojne, nato pa molk. Strelji so prihajali od reke. Napaden alarm? Tricet ure velik mir, nato nenadni napad. Napadalne skupine so stopile v mesto.

Od zunaj so bataljoni prihajali v naše postojanke. Pok topov in možnarjev ni mogel zadušiti pokanja ročnih bomb in divjih vzplikov »Hura« napadalcev. Kmalu prihajajo na poveljstvo prva poročila: Vsi naši oddelki so v akciji. Tudi majhni vozli, celo telefonisti so bili napadeni in se bi-jejo. Vstasi prihajajo od hiše do hiše in skušajo obkoliti posamezne oddelke.

Blizu divizijskega poveljstva so se vstasi hoteli za vsako ceno polastiti električne centrale. Kaporal, ki jo je branil z maloštevilnimi alpinci, je telefoniral: »Povejte generalu, da sem petkrat ranjen, toda držim.« Alpinci so prešli v protinapad. Temna noč je ščitila napadalce. Deset minut napetosti. Nato so začeli z ognjem topovi. Vstasi so bili razpršeni v silovitem boju moža proti možu, topovi pa so obstreljevali postojanke, ki jih je zasedel sovražnik. Z napetim srcem čakamo zore. Divjali so še hudi boji, sovražnik je bil odbit, nato pa je bila skupina za skupino uničena.

Zopet napad na švedske ladje

Stockholm, 7. julija. AS. Neka sovjetska podmornica je včeraj pred Havringom spustila torpedo proti švedski trgovski ladji, ki je v konvoju plula po švedskih obrežnih vodah, vendar je torpedo zgrešil cilj. Drugo podmornico, ki so jo istega dne zapazili, so napadla sredstva švedske vojne mornarice. V nekaj dneh so sovjetske podmornice že tretjič napadle švedske parnike.

Predsednik turške vlade na oddihu v Carigradu

Carigrad, 7. julija. AS. Iz Ankare je prišel v Carigrad predsednik turške vlade Refik Sajdam. V Carigradu bo preživel nekaj dni na oddihu.

Sovjetske podmornice torpedirale tri švedske ladje

Stockholm, 6. julija. AS. Uradno poročilo švedskega mornariškega ministrstva določeno ugotavlja v nasprotju s »sovjetskimi namigavanji«, da so parnike »Ada«, »Gorthon« in »Galeon« torpedirale ruske podmornice. Na dveh ladjah so našli ostanke torpednih izstrelkov, katerih izvor je bil jasno ugotovljen. V skladu s tem bo švedski poslanik v Rusiji vložil nov protest pri sovjetski vladi.

Min. Eksc. Riccardi o fašističnem gospodarstvu

Perugio, 5. julija.

Otvorjajoč akademsko leto na vseučilišču za tuje v Perugiji, je minister za denarstvo in valute Eksc. Riccardi imel govor o pomenu fašističnega gospodarstva in o veliki važnosti korporacijskega gospodarstva. Korporativizem je način, kako se hierarhično prirejo in podrejo produktivne sile popolnoma v korist narodu in posamezniku. Posameznik je dejstvo, je dejal minister, toda narod je dejstvo, neizmerno višje in daje svoj idealni pečat vsaki kakršni koli drugi realnosti.

Korporacijsko gospodarstvo izhaja iz potrebe, da se prilagodi resničnosti in se postavi v tem času hude borbe v eno vrsto ter tvori »tretej fronti«, fronto gospodarstva, ki naj ima za

svoj temelj ne togo dolžnost, marveč ljubezen do dela in skupnega cilja. Tretja fronta deluje z navodili in je tesno zvezana z etično-političnim delom fašistične države, z odločnim smotrom predvsem v socialno smer.

Ako se gospodarstvo v splošnem lahko smatra kot sistem sredstev, ga lahko v današnjem času označimo kot potrošni sredstev za dosego končne zmage za vsako ceno.

Vojno stanje ustvarja bolj ko kdaj koli hierarhijo potreb, ali boljše lestvico potreb in korporacijsko gospodarstvo ima nalogo, da upravlja s sredstvi, ki so bistveno drugačna od onih, ki se uporabljajo v normalnem in mirnem času ter izhajajo iz samega procesa vojne. Iz tega izhaja potreba, da država odloča v gospodarskih zade-

vah. To odločanje fašističnega režima se kaže v urejevanju in upravljanju celotnega kompleksa gospodarskih zadev. Vendar se gospodarstvo s tem le monopolizira, kajti monopol onemogoča pobude, zato pa si fašizem prizadeva izkoristiti, kolikor mogoče in kolikor je v korist države, zasebno pobudo.

Odločanje države v tem pogledu je bliskovito, bodisi na polju proizvodnje, kredita, zunanje trgovine in izmenjave dobrin v notranjosti, bodisi v potrošni blaga in pri cenah blaga ter pri stroških proizvodnje. V tej zvezi minister navaja, koliko se je že uresničilo v fašistični državi na polju denarstva, industrije in poljedelstva, poudarjajoč učinkovitost in koristnost bančne reforme, ojačanje industrije z izvršeno koncentracijo preko skupin in kartelov na osnovi načel in zahtev korporativizma. Isto velja tudi za razvoj poljedelstva. Povsod se je izločila vsaka oblika monopolizacije. Danes je italijansko poljedelstvo uvrščeno v državno gospodarstvo ter je dalo dokaz svoje tradicionalne požrtvovalnosti in delavnosti. Jutri bo poljedelstvo dalo nove neizčrpne falange, ki bodo odložile zmagoviti moč ter prinesle zemljam novega imperija omiko in rodovitno delo italijanskega plemena.

Govornik se nato v osnovnih točkah dotika vojnega gospodarstva Italije in novega reda. V odseku poljedelstva in industrije se je pokazala najvišja proizvodnja, ki jo zahtevajo vojne in prehranjevalne potrebe države. Da se doseže ta cilj, so izdelani načrti za proizvodnjo, ki usmerjajo tako poljedelstvo kakor industrijo proti najvišjim državnim interesom. V režimu vojnega gospodarstva niso bila utešjena ali zavrnjena načela in sistemi, ki na temelju korporativizma veljajo v vseh časih pri ureditvi italijanskega gospodarstva. Samo države z liberalističnim gospodarstvom so morale preurediti svoje gospodarstvo in socialno strukturo ter si usvojiti način gospodarstva, ki je v veljavi v tako zvanih avtoritarnih državah.

Minister v nadaljnjem poudarja dalekovidno delo Duceja, ki uravnava državo proti čim večji gospodarski neodvisnosti. Šestnajst let vztrajnega dela, žilavosti in žrtev je bilo treba za uresničenje Mussolinijevega programa, ki se je izvrševal v njegovem jasnem slogu dosledno in ustvarjal vzvišena dela. Omembe vredno je vprašanje cen, ki so nadzorovane od izvora skozi do poslednje faze, ko gladi prihaja v potrošnjo. Vsak drug način je ne-gospodarski in protikorporacijski ter sili gospodarstvo na stara izhajena pota demokratičnega liberalizma. Blokiranje cen zahteva kolikor mogoče stalne neokrnjenosti elementov pri stroških proizvodnje, zato država stalno posveča vso skrb temu vprašanju. Od osnovne važnosti je cena žitu, ki ga minister označuje kot osnovni produkt. S to ceno je popolnoma zvezan potencial za nakup lire, zato nameravamo zasidrati našo valuto na žitu in ne na zlatu.

Glede novega reda, ki se začrtava in uresničuje na evropskih tleh, je treba povedati, da bo ta spravljal v sklad vse socialne razlike v gospodarskem sodelovanju na evropskih tleh. Govornik je zaključil svoj strnjani in vsebine polni govor z naslednjimi besedami:

»Dočim pod udarci oboroženih sil anglosaški svet izgublja ozemlja, surovine, brodoge, divizije, utvare in nade, je naša vera v zmago že prekorčila vse meje gotovosti.«

Stanovanjska odpoved mora biti utemeljena

Okrajno sodišče, ki je pristojno za sodne odpovedi, s katerimi zahtevajo hišni lastniki od najemnikov izpraznitev stanovanjskih prostorov ali raznih poslovnih in drugih lokalov, je v prvem polletju letos zaznamovalo 427 odpovedi, ko jih je bilo lani v tem razdobju 628 in druga leta še mnogo več. Zanimiv in značilen je pojav, da so letos izredno pogosti ugovori proti odpovedim, ki jih podajajo najemniki takoj po sodni dostavitvi odpovedi in se nato razvijajo krajši ali daljši procesi. Zadnje tri mesece je bilo podanih do 80% takih ugovorov. Seveda so nekateri ugovori brez vsake pravne podlage, najemniki skušajo na ta način le zavleči izpraznitev stanovanja.

Vsak hišni lastnik je obvezan, da navede v svojem odpovednem predlogu pravilne in konkretne razloge, zakaj je primoran najemniku stanovanje odpovedati. Za odpoved so merodajni le oni razlogi, ki so bili točno in jasno navedeni v uredbi o začeti stanovanjskih najemnikov, izdani pred

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delovnih dneh ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Največji argentinski film. Velika drama ljubezni in odpovedi

Madreselva

LIBERTAD LAMARQUE-UGO DEL CARRIL

KINO MATICA - TEL. 22-41

Nadaljevanje odličnega orientalskega filma

CAPITAN TEMPESTA

Leon Damašcan

(po vsebini samostojnega filma)

V glavnih vlogah: Carlo Ninchi, Doris Duranti, Carla Candiani in drugi

KINO UNION - TEL. 22-21

Avanturistična drama

„Velika dirka“

V glavnih vlogah: Adolf Menjou in Dolores Costello. Režija: Alfred Green

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Kaznovani obrtniki

Urad za kontrolo cen na Visokem komisiariatu sporoča: od 16. do 30. junija je Kr. Kvestura naložila naslednje kazni:

Zaradi prodaje kruha in moke brez nakaznice: Zupan Niko, pek, Medvedova 8, izročen je sodnim oblastem; Mrzlihar Albina, pekinja, Tržaška 68, 500 lir globe in na zaporo trgovine za 30 dni. Zaradi prodaje maščob brez pooblaščenja: Ahlin Franc, mesar, Karlovska 17; Franc Černivec, mesar, Kapiteljska 11, Dolinšek Pavel, mesar, Karlovska 18, Kastelic Alojzija, mesarica, Karlovska 12, Javornik Ivan, mesar, Domobranska 7 in Strupnik Franc, mesar, Poljanska 54, so bili predani sodnim oblastem. Zaradi prodaje mleka, zalitega s vodo in po višji ceni kot je določena: Babšek Ivana, trgovka, Srednja vas 8, 30 dni zapora in 4000 lir. Zaradi zakolja vola brez pooblastila: Roje Franc, mesar, Poločnikova 8, 500 lir. Ker niso istavili cen na blagu: Dimnik Marija, Obrlje 10, 400 lir; Koritnik Ivana, Pokopalska 22, 500 lir; Krulje Pavel, Reber 19, 400 lir in Bergoš Frankička, Ob Ljubljani, 500 lir. Ker ni držal v redu zapisov o mesu: Nered Josip, mesar, Trnovska 2, 1500 lir. Zaradi prodaje mila brez določenih cen: Lavrič Franc, trgovski zastopnik, Levstikova 25, 10 dni zapora in 1000 lir. Ker ni predložil jedilnega lista: Bizjak Viktor, gostilničar, Tržaška, 2500 lir. Ker je istavil cenik samo v slovenščini: Dobnikar Franc, mesar, Ježica 27, izročen sodnim oblastem. Zaradi prodaje kreme po ceni, ki ni bila določena: Bahovec Ivan, izdelovalec krem, Karlovska 15, 5 dni zapora in 2000 lir. Zaradi nepravilnega tehtanja moke: Železničarska zadruha, predstavnik Sušnik Josip, Galetova 24, izročen sodnim oblastem. Zaradi nakupa in prodaje živilskih nakaznic: Roškar Aleksander, študent, Florjanska 13, aretiran. Za tihotapljenje mesa: Kovačič Lovrenc, kuhar, Krakovski nasip 18, 10 dni zapora in 1500 lir. Meso je bilo zaplenjeno.

Pozdravi Eksc. Graziolija in Gauleiterja Rainerja zunanjemu ministru Eksc. grofu Ciano

Ob koncu sestanka, ki sta ga imela Eksc. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in gauleiter za Koroško v Celovcu, sta oba predstavnika obeh obmejnih pokrajin poslala zunanjemu ministru Eksc. grofu Ciano naslednjo brzojavko:

»Skladno s politiko Osi sva razpravljala in rešila različna vprašanja v duhu popolnega prijateljstva in medsebojnega koristnega razumevanja.

Na koncu našega sestanka Vas prosiva, da izvolite sprejeti najine vdane pozdrave hkrati s gotovilo najine najbolj odločne volje za delo.«

Na to brzojavko je Eksc. grof Ciano takole odgovoril:

»Eksc. Grazioliju! Sprejel sem Tvojo brzojavko iz Celovca. Zahvaljujem se Ti in Te naprišneje pozdravljam. Ciano.«

Eksc. Grazioli sprejel poročila okrajnih načelnikov

Včeraj ob enajstih je v vladni palači sprejel Eksc. Grazioli poročila komisarjev okrajnih načelstev Ljubljanske pokrajine. Na sestanku so bili navzoči tudi viceprefekt comm. David, predsednik Pokrajinskega podpornega društva cav. uff. Gatti, vodja Preveda Strada, višji inspektor Bullo, višji inspektor za javna dela inž. Farina, delegat inspektorja za poljedelstvo dr. Inghirani, seniore Giularelli, poveljnik kohorte gozdne milice in dr.

Biamonti iz kabineta Visokega komisarja.

Komisariji okrajnih načelstev so podrobno poročali o političnem, gospodarskem, upravnem in socialnem položaju okrajev v Pokrajini. Eksc. Visoki komisar je pretresal razna vprašanja, ki se zlasti v sedanjem času nanašajo na položaj v Pokrajini in je dal točna navodila za delovanje na najrazličnejših področjih.

Zaključek gospodinjstevskega tečaja

Ob navzočnosti Zveznega podtajnika dr. Capursa in Zveznega podpoveljnika je bil danes zaključen gospodinjstevski tečaj. Zanimiva je razstava lepih in preprostih del, vezanih in pletenih, šivanih in kvačkanih, ki so jih izdelale gojenke same pod vodstvom izkušenih učiteljic. Ena izmed gojek je v imenu vseh tovarišic izrekla kratko zahvalo za uspehi tečaj in Zvezni podtajnik, prav zadovoljen je pohvalil male gojenke zaradi znanja, ki so ga pokazale z doseženimi uspehi.

Čebeloreja na Dolenjskem

Novo mesto, 7. julija.

Slovenci so od nekdaj sloveli kot izvrstni in celo strastni čebelorejci. Imena kakor Janša, Znidaršič itd. govorijo dosti zgovorno o tem. Te svoje ljubezni do ljubkih živalic in še bolj do sladkega in zdravega, pa koristnega medu se niso odpovedali tudi danes. Reči smemo celo to, da se je v zadnjih desetletjih čebeloreja pri nas zelo na široko razvila in da so jo čebelorejci postavili na zelo umno in strokovno podlago. Najbolj je to razvidno v okolici Novega mesta, kjer stoji čebelarstvo na dokaj zavirljivi višini. Tu so nekateri čebelarji, ki imajo tudi do 240 panjev. Velika večina čebelarjev pa poseduje okrog 40, 50 ali manj panjev. Da tega važnega področja ne smemo omalovaževati, nam najbolj zgovorno kažejo dejstva, da so nekaterim čebelarjem čebele prinesle kar lepa premoženja.

Večina čebelarjev ima Znidaršičeve panje, ostali imajo še kranjske. Prvi so bolj donosni, drugi, manjši, pa so dobri za rojenje.

Največ medu nabirajo čebele s cvetočega sadnega drevja, ki ga je tod zelo veliko. Glavna paša pa je vendarle v jeseni, ko ajda med. Da je čebeloreja zelo bogat vir dohodkov, je razvidno iz primera nekega čebelorejca, ki je lansko leto samo iz petih panjev pridobil 260 kg medu, čeprav takrat ajda v jeseni ni medila. Pridelani med ljudje prodajajo ali pa ga imajo za domačo rabo. Medice pridelajo bore malo. Največ medu porabijo doma kot zdravilo ali kot sladkarijo za potice itd.

Tako se lik tradicionalnega slovenskega čebelarja ohranja še naprej. Ljubezen do čebel, ki je tako značilna za slovenskega kmeta, bo najbrž tudi še naprej ostala in dobila še večjega razmaha.

Letina na Dolenjskem

Okolica Novega mesta je ovita v bujno zelenje koruze, krompirja, sadnega drevja ter v lahno valovanje zlate pšenice, ki že zori za žetev. Letošnja letina v okolici Novega mesta ne bo najslabša, reči smemo celo, da bo kar zadovoljiva. Kar se tiče sadja, ga bomo imeli srednje mero. Češnje so izredno dobro obrodile, zlasti pod Gorjanci na celi črti od Podgrada do Kostanjevca. Zlasti so priznane češnje iz okolice Hrušice. Kdo, ki jih je enkrat okusil, jih more pozabiti? Hrušk bo nekoliko manj kot prejšnja leta. Zelo veliko pa bo češpelj.

Pšenica letos tudi dobro obeta. Sicer je izšla iz hude zime zelo razredčena, toda to, kar je ostalo bo prvovrstno in obilno. Pšenica, kolikor je bo, bo krasna, ali kakor pravijo kmetje »snopa bo malo, toda plejalo bo«. Hujše bo le tedaj, če bi nenadoma pritisnila suša. Toda tudi tu je bojazen kaj malo osnovana, saj pšenica že zori in klasje postaja že rumenkasto. Ječmen že žanjejo. Tudi jara rž, kar je je ostalo, se bo letos dobro odrezala. Najlepše pa se razvija koruza. Temnozele na barva koruznih vrst se prav lepo in ljubko odraža od valujoče in vedno bolj rumene pšenice. Zdi se ti, da hodiš po prelepem in ogromnem vrtu, kamor je skrbni kmet zasadil in zasajal rastline, ki nam dajejo ljubi kruhek.

Tudi vinogradi obetajo imenitno letino, zlasti v Lubnu, Tolstem vrhu. Trški gori in tudi drugod. Letošnje vreme, ki je mirno, brez večjih temperaturnih pretresljajev, je kakor našaš za dobro vinsko letino.

V splošnem že kar smemo reči, da bo letošnja letina vsaj v okolici Novega mesta zadovoljiva in smemo torej tudi z upanjem gledati v bodočnost.

V »Slovenčevi knjižnici« je izšla ena najbolj branih bolgarskih knjig

BAJ GANJO

ki jo je spisal Aleks Konstantinov. — Kdor hoče vedrega, zdravega branja, naj kupi to knjigo. — Dobite jo po vseh knjigarnah in trafikah. — Stane samo 6 lir

Kronika diplomatskih zgodb in spletk:

DUNAJSKI KONGRES

V svoji kroniki omenja La Garde, da je bila na sprejemu tudi princesa Thurn Taxis, sorodnica pruskega kralja. Po smrti svoje nesrečne žene se je pruski kralj zanimal samo za svojo sorodnico, ki je veljala za najdostojnejšo in najrazumnejšo ženo dunajskega kongresa.

Na sprejemih niso samo plesali. Seveda je valček razvnel plesalce v Bagrationovih salonih prav tako, kakor v drugih dunajskih saloni. Na sporedu pa so bile tudi druge točke, med njimi zlasti recitacija pesmi in najnovejših spisov. V tistem času so po saloni prirejali tudi razne loterije, ki so se jih vladarji in knezi z navdušenjem udeleževali.

Druga najslavnejša žena dunajskega kongresa je bila vojvodinja Sagan, ki je igrala veliko vlogo v karieri kneza Klementa Metternicha. Vojvodinja Katarina Viljemina Sagan je bila najstarejša od štirih hčera vojvode Kurlandskega. Po očetovi smrti so bile vse štiri hčerke Viljemina, Pavlina, Ivanka in Doroteja najbolj iskane neveste. Vendar nobena od njih ni smela uresničiti sna svoje mladostne ljubezni, in sta jim visoki položaj in ogromno bogastvo narekovala tisto izbiro, ki je bila vseh tedanjim gospodarjem sveta. Pavlina se je poročila s princem Hohenzollernom, Ivanka je poročila vojvodo Acerenza, Doroteja nečaka princa Talleyranda ter je bila nato imenovana za vojvodinjo Dino, Viljemina pa je iz jeze, ker ni smela poročiti princa Ludvika Ferdinanda

Pruskega, poročila princa Ludvika Rohanskega, pa se je kmalu od njega ločila in potem poročila kneza Trobeckeja. V zakonu pa nista bila srečna in zato se je Saganova kmalu zatem v neki družbi izrazila: »Moji soprog so me uničili.« Štiri leta zatem se je poročila z grofom Rudolffom Schulenburgom.

Bila je zelo lepa, živahna, duhovita in vihrava in Talleyrand jo je zelo cenil. Komaj je prišel na Dunaj, jo je že obiskal in je bil zelo nezadovoljen, da se ni mogel zglasiti pri njej, ker ga je prehitel danski kralj.

Dasi je bil 60 let star, Talleyrand v ženski družbi ni bil dolgočasen. Izjavljal je, da išče ženske družbe zato, ker si tako najlažje odpodije po mučnem delu in se tudi najlažje raztrese. Prav gotovo pa je ženske družbe iskal največ zaradi tega, da bi bil na tekočem o političnih spletkah, kakor je to delal tudi Metternich.

Družbo gospe Sagan je iskal zlasti zaradi tega, da bi bil obveščen o vsem, kar počne njegovi nasprotniki, seveda v prvi vrsti Metternich. Bil je varen pred obrekljivimi jeziki zaradi svoje starosti, sicer pa je sam bil toliko uravnovesen, da je vedno vedel, kako se mu je treba obnašati. Talleyrand je vedel, kakšen slabič je Metternich v ženski družbi in kako daleč se lahko Metternich v svoji zaupljivosti do žensk spozabi in ravno to je Talleyrand moral izrabiti. Tedaj sta se Talleyrand in Metternich najbolj prepirala ravno o vprašanju, katera dinastija naj vlada v Neaplju. Talleyrand je pridobil vojvodinjo Sagan za to, da je Metternichu prigovarjala, da se mora tudi v tem oziru uveljaviti načelo zakonitosti, ki je temelj dunajskega kongresa.

Aleksander je bil silno razburljiv mož in pod velikim vplivom ženske družbe. Vojvodinja Sagan je najbrž pričakovala, da bo lahko spremenila njegovo mnenje o Poljski in vplivala na vse tisto, kar se je pripravljalo za Saško, katere ozemlje ne bi smelo preveč povečati Prusije, ki je bila vedno zelo nevarna za Francijo.

Toda Aleksander se je vdal vplivu princese Bagration. Med

obema glavnima volkuljama dunajskega kongresa se je potem začel strahovit dvoboj za volčiča. Aleksander je začel izjavljati, da ne mara o Saganovi nič vedeti in to je bil najbrž bolj uspeh Talleyrandovega, kakor pa Metternichovega spletkarjenja. Vendar pa to ni bila nobena žalost, ker se ruski car v nobeni hiši ni mogel predolgo ustajati.

V arhivu dunajske policije so še zapiski o tem, kako se je ruski car Aleksander na dunajskem kongresu zabaval. Njegov del palače Hofburg je imel poseben vhod in stopnice, ki so bile na razpolago samo carju. Policija je morala nadzirati neko Marijo Kleinhard, hčerko avstrijskega častnika, ki se je preveč sukala v bližini ruskega carja in dvora. V carjeve dvorane so se prihajale grofica Esterhazy, grofica Zofija Zichy, kneginja Gabriela Auerperg rojena Lobkowitz. Rad je plesal s princeso Lichtenstein in z mlado grofico Szecheny. Detektiv je v poročilu še pripisal, da so bile zabave pri carju zelo nedolžne.

Vse svoje zveze pa je car Aleksander načenjal zaradi tega, da bi dokazal, kako znajo tudi ruski vladarji biti središče družabnosti.

Aleksander je pod svoje pokroviteljstvo vzel tudi princa Evgenija de Bearharnais, ki je bil včasih podkralj v Italiji. Zlasti to zvezo je morala dunajska policija zelo nadzirati. Največ pa je policija popisala papirja zaradi vojvodinje Sagan in princese Bagration. Neko policijsko poročilo se je končalo celo s to mislijo: »Sagan in Bagration gresta v svojih početjih tako daleč, da bi ju policija morala izgnati.«

Seveda se to ni zgodilo, ker sta imeli previsoke pokrovitelje. Car Aleksander pa je v svoji žeji po zabavi včasih segel predač. Tako je neki večer odšel s plesa, ki ga je priredila grofica Sandorf že po petih minutah po svojem prihodu in se je podal naravnost v neko krčmo, kjer je bila ljudska veselica in je tam do jutra plesal z ženo nekega drogerista. (Dalje.)

Droblne novice

Koledar

Sreda, 8. julija: Elezabeta Portugal., kraljica in vdova; Evgen III., papež; Kilijan, škof in mučenec; Koloman, mučenec.
Četrtek, 9. julija: Kraljica miru; Gorkumski, mučenec; Veronika Julijani, devica in opatica; Anatolija, devica in mučenica.

Novi grobovi

† Dr. Pavle Avramov.č

V torek zjutraj ob treh je izdihnil znani zdravnik in šef oddelka za ljudsko zdravje pri Visokem komisariatu, g. dr. Pavle Avramovič po dolgi, skoraj leto dni trajajoči bolezni, ki mu je zadnje mesece življenja spreminila v eno samo veliko trpljenje. Zaslужni zdravstveni delavec bi letos 59. septembra dopolnil 59. leto. Rodil se je v Sremskih Karlovcih. Po končanem zdravniškem študiju pa se je že leta 1909 preselil v Ljubljano in postal pravi Ljubljančan, znan po svoji dobro srčnosti in izredni družabnosti v širokem krogu prijateljev in znancev. Kot zdravnik je začel delovati v Ljubljani najprej v Leonišču, nato kot kirurg v bolnišnici, dolgo vrsto let je bil policijski zdravnik, leta 1935 pa je bil poklican na važno in odgovorno mesto šefa oddelka za ljudsko zdravje pri bivši banski upravi. Na tem mestu si je pridobil mnogo zaslug za zboljšanje zdravstvenih razmer v mestu in na deželi. Na njegovo pomembno delo za zboljšanje zdravstvenih razmer pri nas se bomo še povrnili. Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek ob 4 popoldne iz Beethovne ulice 4 na pokopališče na Viču. Vsem, ki žalujejo za njim naše iskreno sožalje, rajnemu pa bomo ohranili v najlepšem spominu!

† V Ljubljani je umrl gospod Emil More, sodavinar in posestnik. Pogreb bo v četrtek, 9. julija ob pol treh popoldne v Žal, kapela sv. Nikolaja, na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Ahčin. Pogreb bo v sredo, 8. julija ob pol štiri popoldne v Žal, kapela sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. Besov Anton, Ulica na grad št. 2. Pogreb bo v sredo, 8. julija ob 4 popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= G. Janez Kljun — srebrnomašnik. Danes, v sredo obhaja svoj srebrni mašniški jubilej. Župnik Janez Kljun v Golega. Slovesnost bo pri frančiškanih v Ljubljani. Zjutraj ob 7 bo slovesna sv. maša pri glavnem oltarju. Prepeval bo moški zbor velikih frančiškanskih križarjev Vodopivčeve latinske maše. G. srebrnemu jublatu iskrene čestitke!

= Promocija. V sredo, 8. t. m. opoldne bodo promovirani za doktorja prava na ljubljanski univerzi g. Albin Kodrič, Vasko Škapin, oha iz Ljubljane in Alojzij Pezdin iz Vnanjih gor. Čestitamo!

= Diplomirana sta bila na pravni fakulteti ljubljanske univerze gđ. Vera Hreščak iz Ljubljane in Vojislav Arko iz Ribnice. Čestitamo!

= Diplomirali so na Glasbeni akademiji v Ljubljani: Breznikar s. Ines — klavir (ped. oddelek), Gregor Jurij — violina, Kralj Stefanija — solopetja (ped. oddelek) in Stefančič p. Franjo — orgle (ped. odd.). Na srednji glasbeni šoli: Capuder Peregrin — orgle in Stritar Nada — solopetja.

= Julijska vročina. Po zmernem julijem deževju je začela pritiskati vročina. V ponedeljek je bilo vroče in brez lokalnih neviht. Bilo je jasno. Vreme je kakor fialaš za prvo julijsko žetev, ki se začela in najprej požanjejo ječmen. V ponedeljek popoldne je bila dosežena najvišja dnevna temperatura +29.6° C. za 3 stopinje je bila višja ko v nedeljo. V torek zjutraj je bila najnižja jutranja temperatura +14.8° C. V torek zjutraj je bil kaj zanimiv pojav na zapadni strani od Krima tja proti Sv. Katarini. Tako le v višini 600 m je plaval črnosivkast oblak, raztegnjen od Krima tja do Katarine. Pozneje se

je razpršil. Barometer je v torek dosegel stanje 763.3 mm.

= Naval na borovnice. Ko so borovnice dozorele, so na Golovec in na Rožnik na kraje, kjer borovnice najbolj zore in so najbolj ohranjene, hodili nabirati predvsem otroci, ki pa seveda niso znali tako sistematično nabirati ta gozdni sadež. Pred nekaj dnevi pa je nastal velik naval v gozdove. Prav iz sredine mesta prihajajo ljudje, ki se trudijo ves dan, da naberejo po nekaj litrov borovnic, če jih je še kaj ostalo. Po gozdovih gričih in gozdovih je sedaj vse živo ljudi, samih nabiralec borovnic, — o nabiralec gob skoraj se ne sliša več govoriti, ker gob ni, — pa tudi borovnic bo v nekaj dneh zmanjkalo, tako pridni so Ljubljančani pri nabiranju tega sadeža.

= Dire in cize v visoki modi. Odkar je bila objavljena uredba Visovega komisarja o razširjenju prepovedi kolesarskega prometa na tricih, se postale v modi zopet znane dire in cize, ki so jih do pred kratkim tricih skoraj izpodrinili. Cize so dvokolesni vozički, ki se rinejo od zadaj in imajo na kolesih ravno in široko desko, ki more sprejeti razmeroma težke tovore. Običajno jih uporabljajo postrežniki. Večina ciz je urejena tudi tako, da, ako je tovor res težak, jih moreta tudi po dva moža vleči od spredaj. Pod dirami razumemo običajno štirikolesne ročne vozičke, ki se dajo ali riniti ali vleči. Take dire uporabljajo zlasti pri kmečkem delu na Gorenjskem. Na Notranjskem za tako delo uporabljajo daljše štirikolesne vozičke, podobne malim vozovom na vprego. Običajno jih vlečejo ljudje, morejo pa vanje vpreči tudi konja ali kravo. Tem vozičkom pravijo na Notranjskem »ylakic«. Ta izraz je starejši od naše označbe za železnico, saj pride od glagola »vleči«.

Ljubljana

1 Akacije so spet ozeleneli. Opisali smo že, kako so se začele na Vodnikovem živilskem trgu naglo sušiti mnoge akacije, ki so spomladi še prav lepo cvetele. Popolnoma posušilo se je do 15 akacijskih dreves. Bile so živahne debate o vzrokih nenadnega sušenja teh okrasnih dreves. Splošno je bilo mnenje, da drevesa niso mogla prejemati zadostne vode, ker so tla močno asfaltirana in je krog zemlje okoli dreves prav majhen. Tržno nadzorstvo je sedaj ukrenilo vse, da reši te lepe akacije pred končnim propadom in pred sekirjo. Pri vsaki akaciji so v kolobarju napravili z železnim drogom globoke jame. Nato so začeli akacijam temeljito prillivati. Vsak dan jih dvakrat zalivajo. In uspeh ni izostal. Nekatere posušene akacije so znova prav lepo ozelenele, druge se okrepčujejo in počasi zelene.

1 Starši! Svojim otrokom lahko mnogo olajšate pripravo za sprejemanje izpite na srednjo šolo kot tudi za popravne izpite, če jih prijavite k pripravljalnemu zasebnemu pouku za nizek honorar. Vpisovanje dnevno od 9 do 11 v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27, pritličje.

1 Prenovljena ura. Električna ura na kiosku trafike na Marijinem trgu je bila zadnje čase že prava sirota. Kazalo s številkami, ki je gledalo proti trimostju, se je že vse oluščilo tako, da si lahko le po legi kazalcev sklepal koliko je ura, če je ura seveda šla. Na drugo stran proti Šentpeterskemu nasipu pa je bilo kazalo že dolgo časa prepleteno. V torek popoldne so se strekovnjaki lotili te električne ure in ji namestili kazali, tako da je v celoti poživljena. Gotovo so ji pregledali istočasno tudi obisti, tako da bo za delj časa oždravljena krčev, ki so jo ustavljali v njenem vsakodnevem delu.

1 Zapoznala košnja. Skozí mesto vidimo te dni še zadnje naložene voze sena, ki prihajajo z Barja. Kmetovalci so kosili torej šele v začetku julija, medtem ko so drugi kmetovalci kosili že sredi junija, najbolj napredni pa že maja. Na vprašanje, zakaj so kosili tako pozno, odgovarjajo, da zato, ker ne računajo na otavo. Tisti kmetje, — po njihovem mnenju — naj kose bolj zgodaj, ki bodo mogli kositi tudi otavo. Zdi pa se, da bodo imeli prvi, ki so kosili bolj zgodaj, le tečnejše in bolj izdatno seno za svojo živino, kakor ti, ki so kosili sedaj, čeprav so ga ti po težji nakosili več.

1 Žitnorodna Ljubljana. V našem včerajšnjem članku o letošnji žetvi v Ljubljanski pokrajini

smo navedli tudi nekaj podatkov o lanskí žetvi. Zanimivo je, da je med okraji, kjer pridelujejo žito, tudi mesto Ljubljana samo. Ljubljana šteje namreč še vedno 272 kmetij, ki so lani pridelale 118.147 kg pšenice, 16.920 kg rži, 1950 kg soržice in 55.916 kg ječmena. Skupno je lani torej Ljubljana pridelala 192.933 kg žita, vsaka ljubljanska kmetija pa povprečno 709 kg. Pri tem pa seveda niso všeta žita, kakor proso, oves, ajda in koruza. Prosa so včasih v neposredni bližini mnogo sejali, sedaj pa ga vidimo le še malo kje. Neuspehi z ajdo v zadnjih letih so omalodušili nekatere gospodarje, toda upajmo, da bo letos tudi ajda dobro obrodila. Ovsu mnogo posejejo zlasti na Barju za živilsko prehrano. Gojenje koruze pa se čimdalje bolj širi, saj je koruza med vsemi žitaricami prav rodovitna, čeprav zahteva tudi največ dela. Koliko so letos ljubljanski kmetje posejali vsakega žita, ni znano, zdi pa se, da je površina posejanih njiv ostala vsajista. Krompir, ližol in drugi slinji pridelki se niso razširili na škodo žitaric, temveč so se jim umaknili bolj pusti in nerodovitni travniki ter prej neobdelane stavbne parcele.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama: Sreda, 8. julija ob 17: »Romeo in Julija«. Red B. — Četrtek, 9. julija ob 17:30: »Kralj na Betanovcu«. Red Četrtek. — Petek, 10. julija ob 15: »Vdova Rožinka«. Izven. Zelo zniž. 17.30: »Poročna darila«. Red A. — Nedelja, 12. julija izven cene od 10 lir navzdol. — Sobota, 11. julija ob 17:30: »Šola za žene«. Izven. Znižane cene. Opera: Sreda, 8. julija ob 15.30 »Carmen«. Red Sreda. Gostovanje Elze Karlovčeve. — Četrtek, 9. julija ob 17: »Krispin in njegova botra«. Red A. — Petek, 10. julija: »Zaprto«. — Sobota, 11. julija ob 17: »La Boheme«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. — Nedelja, 12. julija ob 15: »Krispin in njegova botra«. Izven.

RADIO. Sreda, 8. julija: 7.30 Poročila v slovensčini — 7.45 Slovenska glasba — V odmoru (8) Napoved časa — 8.15 Poročila v italijansčini — 12.20 Pisana glasba — 12.40 Na harmoniko igra Vlado Golob — 13.00 Napoved časa — Poročila v italijansčini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini — 13.20 »Vesela pesmi« — vodi dirigent Zeme — 13.50 Simfonična glasba — 14 Poročila v italijansčini — 14.15 Orkester vodi dirigent Adam B. — 14.45 Poročila v slovensčini — 17.15 Orkester vodi dirigent Segurini — 19.30 Poročila v slovensčini — 19.45 Koncert kvarteta »Fantije na vasi« — 20 Napoved časa — Poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini — 20.50 Vojaske pesmi — 20.45 Koncert ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek — klavir, Č. Sedlbauer — čelo, A. Dermelj — violina) — 21.25 Predavanje v slovensčini — 21.35 Klasični orkester — 22.10 Zanimivosti v slovensčini — 22.15 Koncert violinista Riharda Brengola — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Bleiweisova c. 43; mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Šelenburgova ul. 7.

Iz Novega mesta

Poizvedbe za majorjem Ivanom Backorjem. Avtonomna sekcija Rdečega križa v Ljubljani se je na prošnjo Rimskega Rdečega križa obrnila na mestno občino v Novem mestu s prošnjo, naj ji sporoči vse, kar ve o usodi majorja Ivana Backorja, roj. 19. aprila 1881 v Donovalju na Slovenskem. Imenovani je bil ob izbruhu vojne 6. aprila 1941 v Ljubljani, odkoder je odšel dne 9. aprila v Novo mesto, kjer se je njegov zadnji naslov glasil: major Backor, Mestna — Sokola — Novo mesto. Kdor bi o pogrešanem kaj vedel, naj to sporoči mestni straži v Novem mestu.

S Spodnjega štajerskega

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: polkovnikova vdova Amalija Ljubanovič, stara 68 let; profesorjeva vdova Leopoldina Lastavac iz Velike Nedelje, stara 65 let; nadučiteljeva vdova Albina Mavrič, ki je doživela visoko starost 85 let, in 83 letna vdova strojevodje in posestnika Elizabeta Honka. V Sošanju je umrl 31 letni policist Stanko Kolar iz Maribora. V Braslovčah je umrla zasebnica Ljudmila Novak, v Jelšah pa zasebnik Albin Sprajc.

S kolesa padel in se ubil. Mariborski gostilničar Nik. Škrbin se je 3. jul. podal v Ruppersbach, obč. Wachsenberg, da bi si tam nakupil vina. Svojo kupčijo je v redu opravil in vino poslal v Maribor. Ko se je proti večeru podal proti domu, se peljal s kolesom po siri cesti proti Frauenbergu navzdol. Pustil pa je kolesu preveliko hitrost in je padel ter z glavo udaril ob obcestni kamen s tako silo, da si je prebil lobanjo. Preden je prihitel reševalni avtomobil, je Škrbin že izdihnil. Nesreča. 68 letna zasebnica Jožeta Vanek je v Mariboru padla z vozečega avtomobila in se hudo poškodovala na glavi in nogi. — Stanko Drevenšek, hlapec, star 23 let, je v Mariboru pred gostilno Kos padel s kolesa in si zlomil levo nogo nad kolenom. — V Zgornji sv. Kungoti je policijski nadzornik Stefan Reparnik s kolesom trčil ob avtomobil in obležal nezavesten. Dobil je hude notranje poškodbe.

Iz Hrvatske

Akcija sv. Očeta papeža Pija XII. za mir in pravično ureditev človeške družbe je naslov knjžici, ki jo je izdala Knjižnica Zvijezda mora. V knjžici so objavljeni govori sv. Očeta o božicu 1939, 1940 in 1941 ter končno njegova molitev za mir. Grafilivo je zbral in uredil hvarski škof mgr. Miho Pušić. Knjžico prodaja po 4 kune knjigarna Narodne prosvjete v Zagrebu, Kaptol 29.

Razširitev zagrebskega kolodvora. Zaradi razširitve zagrebskega tovornega kolodvora, ki je nujno potreba zaradi vedno bolj naraščajočega blagovnega prometa, je zagrebsko železniško ravnanje odločilo v Heinzelovi ulici velike kompleksne stavbnih parcel.

Za zgraditev modernih betonskih namakalnih naprav in postaje za odvajanje odvisne vode pri Mostarju je hrvatska vlada določila kredit nad tri milijone kun.

Zadruge za elektrifikacijo so pred kratkim ustanovili pri Sv. Ilju pri Varaždinu. Vanjo so se vpisali vsi kmetje, ki so pripravljeni dati brezplačno na razpolago vse potrebne stebre, delovne in prevodne moči, samo da bi kraj prišel čimprej do električne razsvetljave.

Hrvatski minister za kmečko gospodarstvo se je prejšnji teden mudil v okolici Vrabca pri Zagrebu ter si je ogledoval primerne prostore za ustanovitev perutinarske postaje in zavoda za rejo dobre plemenske perutnine.

Iz Srbije

Zrellostni izpiti v Srbiji. Na vseh srbskih šolah so pričeli te dni zrelostni izpiti. Za nalogo iz srbsčine je srbsko prosvetno ministarstvo določilo za višje, kakor tudi za nižje tečajne izpite, temo: »Vse za Srbijo«. Po končanih zrelostnih izpiti bodo morali abiturienti prebiti tri mesece na delu v srbski delovni službi.

V Srbiji so v Obrenovu odprli tamošnje zdravilno kopališče. Občinska uprava je deloma modernizirala kopališke naprave ter danes razpolaga kopališče z več kadmi in večjim salonom. Po zdravilnosti spadajo te toplice med srbske zveplene toplice.

Srbske oblasti pripravljajo nov popis prebivalstva v Belgradu.

V Belgradu je bila od 16. do 22. velika filatelistična razstava. Na razstavi so bile zastopane nekatere zelo redke in dragocene znamke.

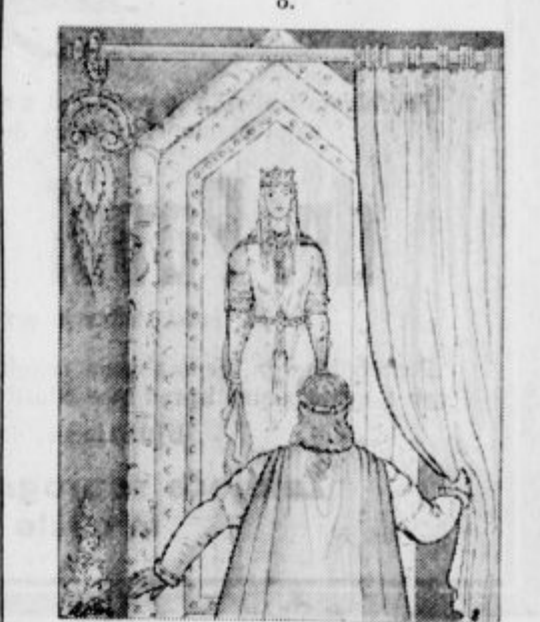
V Valjevu sta imela ravnatelj moške in ženske gimnazije predavanje pred zbrano srednjošolsko mladino ter sta jo opozarjala na nevarnosti vseh mogočih kvarnih vplivov od zunaj, katerim je bila izpostavljena mladina v prejšnjih letih. Dijakom in dijakinjam sta kazala nove poti, po katerih bo morala hoditi srbska mladina, da bo koristila tako sebi, kakor tudi svoji domovini.

Bogata svatba v belgrajski okolici. Belgrajsko časopisje je imelo pred kratkim veliko senzacijo. V Belem potoku, v belgrajski okolici, je najbogatejši kmet Velimir Gavrilović oženil svojega osemnajstletnega sina v najbogatejšo mlado vasčanko. Na svatbo je poleg svojih sorodnikov, prijateljev in znancev povabil tudi vse ostale vasčane, ki so se poleg povabljenih Belgrajčanov gostili točno teden dni. Za svatbo so zaklali več volov, svinj, ovac, telet. Svoje mlado življenje je moralo darovati tudi precej pujskov, ki so jih spekli na ražnju. Gostom so poleg reznih juh in čorb postregli tako z govedino, kakor z raznimi vrstami pečenk in salat. Pili so pa vino in žganje.

DOLGIN
DEBELUH
OSTROGLED
Risbe: ROM. • Besedilo po K. J. ERBENU

V VSAKEM OKNU JE BILO DRUGO DEKLE, ENO LEPSE OD DRUGE. KOT ŽIVE SE PREMKAJO IN SE MU SMEHLJAJO...

ENO OKNO PA JE BILO ZAGRNJENO ODSTRE ZAVESO: GLEJ! V NJEM JE DEKLICA S KRONO NA GLAVI, NAJKRASNEJŠA, A ZALOSTNO BLEDA. »TO HOCEMI!« REČE IN ONA POBESI GLAVO.

KRALJ PA MU REČE: »ZLO SI STORIL, DA SI ODGRNIL ZASTOR. KRALJICNA V OBLASTI ČAROVNIKA. VZEMI KONJA, POJDI NA POT IN JO RESI!«

KULTURNI OBZORNIK

Dve novi knjigi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani

Filozofsko-filološko-historični razred je izdal zopet dve knjigi in sicer v zbirki Korespondenca pomembnih Slovencev zv. 2 je izšel drugi zvezek Zoisove korespondence za leto 1809—1810, kakor jo je uredil in komentiral redni član Akademije prof. dr. France Kidrič. Knjiga obsega 200 strani. — Historična sekcija pa je izdala zanimiv dokument za evropsko cerkveno zgodovino, namreč na slovenskih tleh in od slovenskega znanstvenika ugotovljeno Charto caritatis iz l. 1118, ki jo je sestavil sv. Stefan Harding in je igrala važno vlogo pri reformi benediktinskega reda, pa se je pozneje izgubila ter ni bila nekaj stoletij v evidenci. O pomenu te najdbe smo že poročali ob drugi priliki, pa bomo zopet, ko bomo obširneje poročali o tej knjigi rednega univ. prof. dr. Josipa Turka. — Matematično-prirodoslovni razred pa je že pred kratkim izdal Vidavovo matematično razpravo Kleinovi teoremi v teoriji linearnih diferencialnih enačb. — Danes samo naznanjamo izid teh knjig.

V Slovenčevi knjižnici sta izšli spet dve knjigi: slovenske izvirne barjanske pripovedke in pravljice Jožeta Likoviča pod naslovom Svetinje nad Barjem, ter ena najbolj znanih bolgarskih knjig, klasična karikatura Bolgara, ki se poda v svet, pa ostane povsod Balkanec, Konstantinova Alejka Baj-Ganja. O knjigah bomo še poročali.

Cerkveni glasbenik, št. 6—9, prinaša na uvodnem mestu nadaljevanje razprave dr. Antona Dolinarja iz slovenske glasbene zgodovine pod naslovom Pregled slovenske cerkvene glasbe. Dvanajsto nadaljevanje govori še vedno o vplivu Foersterjeve šole v Cerkvenem glasbeniku in njegovih učencev, med katerimi so najvidnejši Hladnik, Aljaž itd. — Prof. Stanko Premrl nadaljuje z imenikom najstarejših cecilijancev iz l. 1877, ko je bilo pred 65. leti Cecilijansko društvo za ljubljansko škofijo ustanovljeno. Dr. Radoslav Hrovatin

Z razstave R. Slapernika pri Obersnelu

Dekle z zeleno ruto

SPISAL DR. J. SKET

Miklova Zala

REKAL F. GODEC

262.

»Najtežje pa ga pogrešam v sedanjih hudih časih. Vedno se zjokam, kadar se spomnim, da sem sama, nesrečna in zapuščena, zlasti sedaj, ko me je ta nesrečna vojska odtrgala še od Mirka. Zdelo se mi je, da me nihče ne bo več ločil od ženina in moža, ali glej, vsa sreča človeka je v božjih rokah: rano sem bila srečna nevesta, zdaj najnesrečnejša žena.«

263.

Solze se vlijejo ubogi Zaliki po bledem licu. Glavo nasloni v dlani in jame moliti za svojega moža. Almira pa je ni poslušala in ni ji jok šel do srca. »Nocoj ali nikdar moram izpeljati svoj namen!« sklepa v sebi. Nato stopi kakih trideset korakov vstran na skalnat rob. Tam obstoji in premišlja o načrtu, gledajoč v brezno pod nogami.

264.

»Tu je najgloblji prepad, semkaj jo zvabim. Od tod ji pokažem tja na Gradišče, kjer je njen — ne! — moj Mirko! Gledala bo tja in vzdihovala za njim — tedaj pa se oklenem njenega vratu, kakor da bi jo pomilovala, ubožico. Nato jo izpustim, sunem malo od sebe, ona se zvrne — v globoki prepad... in Mirkove žene ne bo več med živimi.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Iščejo:

Dekle

staro 19 let, začetnica, želi stopiti v službo kot sobarica, veselje ima tudi do gostilne. Ponudbe poslati na naslov: Prelesnik, pošta Ribnica, poštno ležeče, Dolenjsko.

Živali

Kozo mlekario

prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2985.

Službe

Dobe:

Poljskega čuvaja

sprejem. Predovič, Poljanska cesta 73.

Kleparskega pomočnika

sprejme Otorepec Josip, Ljubljana, Za Gradom 9.

Korespondenta

v italijanski sprejmemo na delo 1—2 uri dnevno. Ponudbe pod »Korespondent« na upravo »Slov.« pod št. 4007.

Stanovanja

Oddajo:

Dvosobno stanovanje

oddam 1. avgusta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3991.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo

oddam na Mirju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3994.

Lokali

Pisarno

v strogem centru, s telefonom, oddam odkupniku pisarniškega inventarja - 2000 lir. Najemnina nizka. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Za takoj« št. 4014.

Razno

Prevode

prošnje itd. v italijanski in nemščino ter obratno, sestavlja strokovnjak. Vprašanja na tel. 23-67.

Kupimo

Mizo za ping-pong

kupim Čekada, Sv. Petra cesta 16.

Kolesa

Dovoljenje za triciklje

lahko dobite, zato si takoj nabavite tricikelj, prvovrstnega izdelka po skoraj polovičnih cenah ob priliki razprodaje zaloge v delavnici. Tyrseva c. 13 (Figovec, levo dvorišče). Tel. 29-27.

Avto-motor

Pontiac

osebni avtomobil, izvrsten, z novim generatorjem Pallero, prima gumne in dovoljenje, prodaja Adler Service, Kenda, Kerenikova ulica 2.

Naročajte in širite »Slovenca« !

Umrla nam je naša ljubljena žena, dobra mama, stara mama in tašča, gospa

Marija Ahčin

Na zadnji poti jo bomo spremili v sredo, dne 8. julija ob pol 4 popol. z Zal, kapele Sv. Andreja, k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 9. julija ob 8 v cerkvi sv. Petra.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, dne 6. julija 1942.

Zalujoči ostali.

Po dolgem trpljenju je preminul moj ljubljani soprog, najdobrotljivejši in najplemenitejši oče in dedek, sin, brat, svak, gospod

dr. Pavel Avramovič

šef za ljudsko zdravje pri Kr. Visokem Komisariatu.

Pogreb blagega, nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 9. julija 1942, ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti Beethovnova ul. 4, na pokopališče Vič.

Ljubljana, dne 7. julija 1942.

Zalujoča soproga Vida Avramovič
in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostni javljamo, da nas je za vedno zapustil naš predobri soprog, skrbni oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Emil Morè

sodavičar in hišni posestnik.

K večnemu počitku ga bomo spremili v četrtek, 9. julija 1942, ob pol 3. uri popoldne iz kapele sv. Nikolaja na Zalah k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo brala v petek 10. t. m., ob 7. uri v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Ljubljana, Novo mesto, dne 7. julija 1942.

Ivanka, žena;

Stanko, Mirko, Milan, sinovi; Elka vdova Ham, Ivica por. Pfeifer, hčerki; prof. Leon Pfeifer, zet in ostalo sorodstvo.

Giovanni Verga:

Tone Nevolja

Roman.

Medtem je don Giammaria v naglici pakrat poškrabil rakev in mojster Cirino je pričel hoditi okrog, da bi s palico ugasnil luči. Sobotarje so žurno preskakovali klopi, z dvignjenimi rokami, da bi si slekli oglavnice in stric Križ je šel nudit gospodarju Tonetu ščepec tobaka, da bi ga opogumil, kajti končno, če je nekdo poščenjak, pusti za seboj dobro ime in si prisluži raj. To je bil rekel onim, ki so ga izpraševali o njegovem volčjem bobu: »Kar se tiče Nevolj, sem miren, ker so poščenjaki in ne bodo dopustili, da gre Boštjanec k vragu domovat; gospodar Tone je lahko na svoje oči videl, da so se pripravile izvršile brez svednje, v čast umrlega. Toliko je stala maša, toliko sveče in toliko pogreb — računam je na svojih debelih prstih, ki so bili vtaknjeni v bombaževinaste rokavice. Dečki so z odprtimi usti gledali vse tiste stvari, ki so bile drage in ki so bile tam za njihovega očeta: rakev, sveče in cvetice iz papirja. Punčka pa, ko je zagledala razsvetljavo in zaslišala igranje orgel, je pričela poskakovati od veselja.

Hiša pri nespletem drevesu je bila polna ljudi in pregovor pravi: »Žalostna je tista hiša, ki jo obiskujejo zaradi moža!« Vsakdo, ki je šel mimo in ko je videl na vratih male Nevolje z umazanimi obrazmi in z rokami v žepih, je zmajal z glavo in dejal:

»Uboga botra Maruzza! sedaj se za njen dom prične gorje!«

Prijatelji so prinašali to in ono, kot je običaj: testenine, jajca, vino in vsakršne božje

dobrote, da bi človek moral imeti v srcu radost, če bi hotel vse ono pojediti in celo boter Alfio je prišel s kuro v roki.

»Vzemite si to, svakinja Mena,« je govoril. »Kajti na mestu vašega očeta bi hotel biti jaz, prisegam vam. Vsaj nikomur ne bi bil škodil in nihče bi ne plakal.«

Mena, naslonjena na kuhinjska vrata, z obrazom v predpasniku, je čutila, kako ji je tolko srce, ki ji je hotelo ulti iz prs, kot tiste uboge živali, ki jih je držala v rokah. Dola svete Agate je propadla s »Previdnostjo« in oni, ki so bili na obisku v hiši pri nespletem drevesu, so bili mnenja, da bo stric Križ zasidil svoje kremlje vanjo.

Nekateri so čepeli na pručkah in so odhajali, ne da bi odprli usta, kot prave polenovke. Toda tisti, ki je znal izpregovoriti par besed, je skušal zanimati gospodarja Toneta, če ima še kaj sardel naprodaj. On da si jih je medtem obdržal okoli sto sodov. Govorili so tudi o botru Boštjanecu, ki je bil dobra duša; da bi nihče kaj takega ne pričakoval, mož, ki je bil v cvetu let in ki ga je razganjalo od samega zdravlja, ubožca!

Bil je tam tudi župan, mojster Križ Callà, »Siloprejška«, nazvan tudi »Giufà«, s tajnikom don Silvestrom. Stal je tam z nosom v zraku, tako da so ljudje govorili, da voha veter, da bi vedel, na katero stran naj se obrne. Gledal je zdaj tega, zdaj onega, ki je govoril, prav kot bi hotel mimogrede vse razumeti in si pojesti besede; in ko je videl tajnika, da se smeje, se je smejal tudi on.

Da bi povzročil malo smeha, je don Silve-

ster izvlekel razgovor o nasledstvenem davku botra Boštjanca in je tako vtaknil vanj šalo, ki jo je pobral od svojega advokata in ki mu je bila tako všeč — ko so mu jo bili dodobra razložili — da ni opustil prilike, da bi jo vrgel v razgovor vsakikrat, ko bi bil na obisku kakega umrlega.

»Imate vsaj prijetno zavest, da ste v sorodstvu z Viktorjem Emanuelom, ko že morate tudi njemu dati njegov delež.«

In vsi so se od smeha držali za trebuh, kajti pregovor pravi: »Ni obiska umrlega brez smeha, ne poroke brez joka.«

Lekarnarjeva žena se je nad tistim vrisčem zmrdnila in stala je z rokavicami na trebuhu in z dolgim obrazom, kot je to navada v mestu ob takih prilikah. Ljudje so onemeli, samo če so jo pogledali, kakor da bi bil mrlič tam spredaj: zato so jo nazivali »gospa«.

Don Silvester se je šopiril pred ženskami in se je vsak trenutek premaknil, pod prevezo, da ponudi stolice novodošlim in da bi se čulo škripanje njegovih lakastih čevljev. »Vse tiste pri davkih bi morali sežgati na grmadi!« je godrnjala botra Zuppidda, rumena v obraz kot bi se bila najedla citron. Povedala je to don Silvestru v obraz, kakor da bi bil on eden tistih pri davkih. Ona da je prav dobro vedela, kaj hočejo nekateri pisuni, ki niso imeli nogavic pod lakastimi čevlji in ki so se skušali vsiliti v hiše ljudi, da bi požrli doto in hčer: »Lepa moja, nočem tebe, tvoj denar hočem.« Zato je pustila doma svojo hčer Barbaro. »Tisti obrazi tam mi niso všeč.«

»Komu to pravite!« je vzkliknil gospodar Čebula. »Mene odirajo pri živem telesu, kot svetega Jerneja.«

»Sveti Bog!« je vzkliknil mojster Turi Zuppiddo, grozeč s pestjo, ki se je zdela kot bat.

ki ga je rabil pri svojem poklicu. »Končalo se bo, končalo se bo slabo, s temi Italijani!«

»Molčite vil!« mu je vskočila v besedo botra Venera, »ker ničesar ne veste.«

»Govorim, kar si ti govorila, da nam slažijo srajco s telesa, slažijo jo!« je godrnjal boter Turi, čisto medlo.

Tedaj je Gosja noga, da bi kratko odpravil, dejal potihoma gospodarju Čebuli: »Botro Barbaro bi si morali vzeti vi, da bi se potolajili; tako ne bi več mati in hči pogubljali svojih duš.«

»To je prava svinjarija!« je vzklikala dona Rosalina, župnikova sestra, rdeča kot puran, pahljajoč si z robcem. Srdila se je na Garibaldija, ki je stavljaj davke, da dandanes človek ni mogel več živeti in da se nihče ni ženil. »Kaj pa donno Rosalino to še sedaj briga?« je sušljaj Gosja noga. Donna Rosalina je medtem pripovedovali donu Silvestru važne opravke, ki jih je imela v teku: za deset palčic tkanja na statvah, sušenje sočivja za zimo, napraviti paradižnikovo konzervo, da je ona imela čisto svojo tajno, da obrani paradižnikovo konzervo svežo skozi vso zimo. Hiša brez ženske ni mogla uspevati, toda ženska je morala imeti razsodnost v glavi, kot se je ona na vse razumela in da ni bila ena izmed tistih spogledljivk, ki mislijo le na to, da bi se lepoticile in na nič drugega. »Z dolgimi lasmi in kratko pametjo,« da potem ubogi mož konča pod vodo kot boter Boštjanec, dobra duša. »Blagor njemu,« je vzdihovala Santuzza. »Umrli je ob zaznamovanem dnevu, na dan pred žalostjo Device Marije in moli tam gori za nas grešnike, med nebeskimi angeli in svetniki.« »Kogar ljubi Bog, temu pošilja nadlog.« BH je vrli mož, eden tistih, ki se brigajo za svoje stvari, ne pa da bi govoril slabo o tem in onem in grešil napram svojemu bližnjemu, kakršnih je toliko.